



Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет

Затверджено
Вченою радою
ВНЗ «Національна академія управління»
Протокол №4 від 29 травня 2025 р.

Голова Вченої ради



Сергій СРОХІН

РОБОЧА ПРОГРАМА

БАЗОВА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА
ГРОМАДЯН УКРАЇНИ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ ВИЩУ ОСВІТУ (БЗВП)

(назва освітнього компонента)

підготовки	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» D «Бізнес, адміністрування та право» F «Інформаційні технології» (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	С 1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)» D 2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» D 3 «Менеджмент» D 5 «Маркетинг» D 7 «Торівля» D 8 «Право» F 3 «Комп'ютерні науки» (код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми	«Економіка та підприємництво» «Фінансовий бізнес» «Менеджмент бізнес-організацій» «Комерційна діяльність та ритейл» «Маркетинг» «Право» «Комп'ютерні науки» (назва освітньо-професійної програми)

тип освітнього компонента: загальної підготовки

Київ - 2025

Розробник: Веселовська Наталія Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету ВНЗ «Національна академія управління».

Робоча програма освітнього компоненту укладена у відповідності до «Типової програми навчальної дисципліни «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських (теоретична підготовка)», затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 24 лютого 2025 року.



Затверджено
Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА
29 травня 2025 р.

1. Опис освітнього компонента

Мова навчання: *українська*

Статус освітнього компонента: *обов'язкова.*

Базову підготовку проходять громадяни України чоловічої статі, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти.

Від проходження базової підготовки звільняються ті з них, які:

- визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;
- до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;
- проходили військову службу;
- мають сертифікат про проходження базової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності.

Не проходять базову підготовку:

- здобувачі вищої освіти, які здобувають освіту за іншими (крім денної та дуальної) формами здобуття освіти, включаючи поєднані;
- здобувачі вищої освіти - іноземні громадяни.

Здобувачі освіти жіночої статі – громадянки України, які здобувають освіту за денною або дуальною формою здобуття освіти можуть проходити базову підготовку добровільно на підставі особистої заяви, поданої до закладу вищої освіти.

Предметом вивчення освітнього компоненту «*Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту*» є теоретичні знання та практичні навички, що є необхідними для військовослужбовців для виконання бойових завдань щодо захисту Батьківщини на базовому рівні, без урахування військово-облікової спеціальності.

Інформаційний обсяг освітнього компонента. На вивчення освітнього компонента відводиться 150 годин 5 кредитів ECTS.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента *«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту»* є здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. Підготовка здобувачів вищої освіти до виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Основними **завданнями** освітнього компонента *«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту»* є засвоєння та формування знань, умінь і навичок, необхідних для виконання конституційного обов'язку підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, які не проходили військову службу у Збройних Силах України або інших військових формуваннях. щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

3. Перелік скорочень та умовних позначень

Скорочення та умовні позначення	Повні словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
АРЗНМ	Аналіз рівня засвоєння навчального матеріалу
АТО	Антитерористична операція
ЗС України	Збройні Сили України
ООС	Операція об'єднаних сил
РХБ (захист)	Радіаційний, хімічний, бактеріологічний захист
ХБРЯ (захист)	Хімічний, бактеріологічний, радіологічний, ядерний захист
СТП	Стандарт підготовки
СТІ	Стандарт індивідуальної підготовки
СТК	Колективна підготовка
NATO (НАТО)	North Atlantic Treaty Organization (Організація Північноатлантичного договору)
ВЛК	Військово-лікарська комісія
БЗВП	Базова загальновійськова підготовка
ТЦК та СП	Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
ВВНЗ	Вищий військовий навчальний заклад
ОВТ	Озброєння та військова техніка
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
ТССС	Курс тактичної медицини "Tactical Combat Casualty Care"
АМЗІ	Аптечка медична загальновійськова індивідуальна
ЗІБЗ	Засіб індивідуального бронезахисту
TFC	Тактична польова допомога (Tactical Field Care)
FPV-дрон	Вид безпілотних літальних апаратів, керування якими здійснюється за допомогою FPV-пілотування
РЕБ	Радіоелектронна боротьба
АЕС	Атомна електростанція
ББМ	Бойова броньована машина
КЯ	Командирський ящик
МГП	Міжнародне гуманітарне право

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Національно-патріотична підготовка	2	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1
Тема 2. Психологічна підготовка	8	4	-	2	-	2	8	2	-	2	-	4
Тема 3. Розвідувальна підготовка	4	4	-	-	-	-	4	1	-	-	-	3
Тема 4. Зв'язок та комунікація	2	1	-	1	-	-	2	1	-	1	-	-
Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	16	14	-	2	-	-	16	5	-	2	-	9
Тема 6. Військова топографія	6	2	-	2	-	2	6	1	-	2	-	3
Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)	6	4	-	-	-	2	6	2	-	-	-	4
Тема 8. Статути Збройних Сил України	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6
Тема 9. Домедична допомога	40	30	-	8	-	2	40	10	-	2	-	28
Тема 10. Тактична підготовка	14	8	-	-	-	6	14	2	-	-	-	12
Тема 11. Вогнева підготовка	30	5	-	18	-	7	30	2	-	6	-	22
Тема 12. Виживання	6	3	1	1	-	1	6	1	1	1	-	3
Тема 13. Міжнародне гуманітарне право	8	4	2	-	-	2	8	1	2	-	-	5
Разом	150	82	4	34	-	30	150	30	4	16	-	100

5. Зміст програми освітнього компонента «Базова загальноїсська підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту»

Теми та розподіл часу

ТЕМА 1 . НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 1. Національно-патріотична підготовка	2	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1

Зміст теми 1. Ми – українці: важливість захисту національної ідентичності та свободи.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Керівник заняття розповідає про українську національну ідентичність та її ознаки: мову, культуру, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Звертає увагу, як у ході революції уперше у новітній історії український народ утвердив себе як політичну націю і створив незалежну українську державу. Доводить інформацію про визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації. Показ відеороликів про успішні дії військовослужбовців під час ведення бойових дій із наголошенням, що якісна підготовка впливає на результат, веде до перемоги.

ТЕМА 2. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 2. Психологічна підготовка	8	4	-	2	-	2	8	2	-	2	-	4

Зміст теми 2. Способи та методи психологічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку.

Умови: теоретично / практично / самостійна підготовка; навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводити в “колі довіри” під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються зі стресовими станами, способами та методами саморегуляції, застосовують їх на практиці їх на практиці. Наприкінці заняття проводиться груповий дебрифінг із заслуховуванням кожного здобувача освіти та самооцінкою особистих відчуттів.

Зміст занять: Прийоми психічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку. Психологічна гігієна

ТЕМА 3. РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 3. Розвідувальна підготовка	4	4	-	-	-	-	4	1	-	-	-	3

Заняття 1. Розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території) на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БпЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки. Ознайомлення з тактикою дій противника

Умови: теоретично, навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам вищої освіти демонструють навчальні (документальні) фільми, фото, аерознімки з ознаками розташування на місцевості озброєння та військової техніки (далі – ОВТ), стрілецької зброї, станцій радіолокаційної розвідки противника, доводять до них тактику застосування механізованих, танкових, артилерійських підрозділів противника в наступі чи обороні, їх організаційно-штатну структуру.

Вони ознайомлюються із основними способами ведення бойових дій, які застосовує противник у наступі чи обороні.

Заняття 2. Види ворожих безпілотних літальних апаратів (далі – БпЛА), дронів-камікадзе, їх характеристики та порядок протидії їм.

Умови: теоретично, навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти демонструють навчальні (документальні) фільми, фото, знімки з ворожими БпЛА та тактику їхніх дій. Здобувачі ознайомлюються з призначенням,

бойовими можливостями ворожих БПЛА та розвідувально-ударних дронів. До них доводять основні принципи з протидії ворожим БПЛА та дронам-камікадзе.

ТЕМА 4. ЗВ'ЯЗОК ТА КОМУНІКАЦІЯ

Назва теми Тема 4. Зв'язок та комунікація	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Військова комунікація	1	1	-		-	-	1	1				
Підтема 2. Основи зв'язку	1			1			1			1		
Всього	2	1	-	1	-	-	2	1	-	1	-	-

Підтема 1. Військова комунікація (1 год).

Заняття 1. Військова комунікація – як джерело всеобізнаності. Вертикальна та горизонтальна комунікація.

Умови: теоретично, навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти наголошується на важливості комунікації, наводять приклади військової комунікації, які в бойовій обстановці відіграли роль в досягненні результату та приклади з відсутністю комунікації та наслідків (до яких це може призвести).

Підтема 2. Основи зв'язку (1 год)

Заняття 1. Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести

Умови: практично, навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти доводяться основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій, мова жестів, яка застосовується в ситуаціях безпосереднього контакту з ворогом, у той же час як інші засоби зв'язку застосовувати дуже важко, які є демаскуючим фактором. Вивчають розподіл жестів: накази, сповіщення, позначення, шикування.

ТЕМА 5. ПІДГОТОВКА З РХБЗ (ХБРЯ-ЗАХИСТУ)

Назва теми Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Зброя масового ураження	5	4	-	1	-	-	6	2		1		3
Підтема 2. Засоби індивідуального захисту	4	3		1			4	1		1		2
Підтема 3. Особливості надання допомоги постраждалим в зоні ураження ЗМУ	4	4					3	1				2
Підтема 4. Особливості роботи пунктів деконтомінації	3	3					3	1				2
Всього	16	14	-	2	-	-	16	5	-	2	-	9

Підтема 1. Зброя масового ураження (5 годин).

Заняття 1. Особливості ядерної, хімічної та біологічної зброї

Умови: теоретично, навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час заняття здобувачам доводиться інформація щодо ознак та загроз ядерного вибуху, застосування брудних боєприпасів, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин, а також стосовно шкоди, яку завдають уражаючі фактори ядерної зброї, та способи захисту від неї.

Також вивчаються знаки, які використовуються для позначення районів забруднення, способи визначення рівня забруднення за допомогою приладів і пристосувань.

Підтема 2. Засоби індивідуального захисту. (4 години).

Заняття 1. Типи ЗІЗ. Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їх використання. Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дії особового складу у разі їх отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БпЛА ручних газових гранат.

Умови: теоретично / практично / самостійна підготовка; навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У першій частині заняття здобувачам освіти доводиться інформація щодо призначення, будови протигазу та складу комплекту загальновійськового захисного комплекту, демонструють порядок користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом.

У другій частині заняття здобувачі освіти тренуються користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом, виконують нормативи із ЗЗМУ №1, 4а, 4б, 8.

Удосконалення знань, умінь та навичок здійснюється під час самостійної підготовки здобувачів освіти.

Підтема 3. Особливості надання допомоги постраждалим в зоні ураження ЗМУ (4 години).

Заняття 1. ХБРЯ-мислення; умовні зони допомоги постраждалим від ЗМУ; алгоритм надання допомоги пораненим в зоні ураження ЗМУ MARCH-2; алгоритм захисту від радіації ALARA

Умови: теоретично / практично / самостійна підготовка; навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У першій частині заняття здобувачам освіти доводиться інформація щодо сучасного відношення до ризику отримати додаткового ураження від факторів ЗМУ, пояснює про існування трьох зон надання допомоги постраждалим з описом дій, що можуть виконуватися в кожній з цих зон. Слухачі вивчають алгоритм надання допомоги пораненим MARCH-2 та алгоритм захисту від радіації ALARA

Удосконалення знань, умінь та навичок здійснюється під час самостійної підготовки здобувачів освіти.

Підтема 4. Особливості роботи пунктів деконтомінації (3 години).

Заняття 1. Правила розташування пунктів деконтомінації, особливості сортування постраждалих від ЗМУ, методи проведення деконтомінації.

Умови: теоретично / практично / самостійна підготовка;
навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У першій частині заняття здобувачам освіти доводиться інформація щодо правильного розміщення пунктів деконтомінації, доводяться ризики і правила роботи таких пунктів, розглядаються особливості сортування постраждалих з зони ураження ЗМУ, знайомить з методами деконтомінації

Удосконалення знань, умінь та навичок здійснюється під час сценарної вправи.

ТЕМА 6. ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 6. Військова топографія	6	2	-	2	-	2	6	1	-	2	-	3

Заняття 1. Місцевість та її елементи. Топографічні карти Збройних Сил України

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час заняття до здобувачів освіти доводить інформацію про предмет і завдання військової топографії, місцевість та її елементи, основні види місцевості, їх тактичні властивості, способи вивчення місцевості, а також про призначення, масштаби та характеристики топографічних карт.

Заняття 2. Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів.

Умови: практично / самостійна підготовка; ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). На занятті до здобувачів освіти доводить інформація про способи орієнтування на місцевості, а також ними відпрацьовуються завдання з визначення сторін світу різними способами.

ТЕМА 7. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА (МІННА БЕЗПЕКА)

Назва теми Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій	2	1	-		-	1	2	1				1
Підтема 2. Міни та інженерні загородження.	3	2				1	2	1				1
Підтема 3. Мінна безпека.	1	1					2					2
Всього	6	4	-	-	-	2	6	2	-	-	-	4

Підтема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БпЛА (2 години).

Заняття 1. Порядок вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби. Особливості вибору місця обладнання парного окопу. Послідовність їх фортифікаційного обладнання в комплексі із застосуванням сканера (детектора) виявлення БпЛА. Сутність маскування. Принципи та основні правила маскування (2 години).

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У ході заняття до здобувачів освіти доводить порядок моніторингу обстановки в небі, зокрема з використанням сканера (детектором) для виявлення БпЛА під час обладнання позиції. Порядок та послідовність вибору місця обладнання 26 одиночного окопу для стрільби, парного окопу, їх фортифікаційні обладнання (розміри) та порядок маскування.

Підтема 2. Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх улаштування та подолання. (3 години).

Заняття 1. Протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристика, будова, порядок встановлення та знешкодження. Невибухові інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Дії у випадку падіння біля позиції ударних та розвідувальних БпЛА. **Умови:** теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час теоретичного заняття здобувачам освіти доводиться інформація про види невибухових інженерних загороджень і порядок їх улаштування. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальну будову, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін.

Підтема 3. Мінна безпека. (1 година).

Заняття 1. Класифікація вибухонебезпечних предметів (саморобних вибухових пристроїв) та можливі місця їх встановлення, види тротильових шашок, підривники, різновиди детонуючих шнурів. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БпЛА

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час теоретичного заняття здобувачам освіти доводиться інформація про класифікацію вибухонебезпечних предметів, саморобних вибухових пристроїв та можливі місця їх встановлення. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БпЛА.

ТЕМА 8. СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Назва теми Тема 8. Статути Збройних Сил України	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Обов’язки та права військовослужбовців	3	1	-		-	1	3	1				2
Підтема 2. Взаємовідносини між військовослужбовцями	2					2	2					2
Підтема 3. Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення	3		1			3	3		1			2
Всього	8	1	1	-	-	6	8	1	1	-	-	6

Підтема 1. Обов'язки та права військовослужбовців (3 години).

Заняття 1. Зміст Військової присяги. Основні принципи військової служби. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Умови: лекція, самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються з основними положеннями Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття. Вивчають зміст Військової присяги. Особлива увага приділяється принципам військової служби (вірності, єдності, відповідальності, доброчесності, неупередженості та професіоналізму).

Заняття 2. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Умови: самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Здобувачі освіти самостійно вивчають положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.

Підтема 2. Взаємовідносини між військовослужбовцями (2 години).

Заняття 1. Начальники та підлеглі, старші та молодші за військовим званням. Порядок віддання і виконання наказів.

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). До здобувачів освіти доводяться основні положення Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття.

Заняття 2. Військова поведінка та ввічливість військовослужбовців.

Умови: самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Здобувачі освіти самостійно вивчають положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.

Підтема 3. Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення

Заняття 1. Військова дисципліна, її суть та значення. Обов'язки військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення, які застосовуються до солдат. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на солдатів.

Умови: самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються з основними положеннями Дисциплінарного статуту ЗС України в розрізі теми заняття.

Заняття 2. Ознайомлення зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері.

Умови: самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері. В кінці заняття проводиться семінар.

ТЕМА 9. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Назва теми Тема 9. Домедична допомога	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Допомога на етапі «під вогнем»	4	2	-	2	-	-	9	2				7
Підтема 2. Допомога на етапі «тактичної польової допомоги»	19	16		2		1	10	2		1		7
Підтема 3. Допомога на етапі «евакуації»	8	6		2			9	2				7
Підтема 4. Додаткова допомога постраждалому	9	6		2		1	12	4		1		7
Всього	40	30	-	8	-	2	40	10	-	2	-	28

Підтема 1. Допомога на етапі «під вогнем» (4 години).

Заняття 1. Вступ до тактичної медицини, рекомендації комітету Tactical Combat Casualty Care (далі – ТССС). Призначення, склад, правила використання АМЗІ, Основні принципи тактичної медицини, алгоритм дій під вогнем.

Умови: теоретично-практичні; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Довести до відома здобувачів освіти інформацію про основні причини смертей на полі бою, яких можна уникнути, та заходи для збільшення виживання. Визначити фази надання допомоги в ТССС та пріоритети під час кожної з них. Вивчити принципи надання допомоги в бойовій та небойовій обстановці на різних місцевості. Зазначити роль немедичного особового складу під час надання допомоги в тактичних умовах. Окреслити ключові фактори впливу на надання допомоги в тактичних умовах. Наголосити на важливості тренувань з домедичної підготовки. Схарактеризувати три основні цілі ТССС. Вивчити призначення, склад, правила використання АМЗІ. Навчити накладанню турнікетів на етапі «Під вогнем», навчити методам переміщення поранених з зони «Під вогнем»

Заняття 2. Ознайомити здобувачів освіти з домедичною допомогою на етапі “допомога під вогнем/під загрозою” (Care under fire/Threat, CUF).

Умови: теоретично; навчальний клас чи ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Визначити роль вогневої переваги та стримування небезпеки, а також вплив тактичної обстановки на надання допомоги. Окреслити порядок дії, перед наданням допомоги пораненому, для запобігання додатковим втратам. Визначити пріоритети та алгоритм дії для допомоги пораненому під вогнем та при його транспортування. Наголосити на важливості швидкого накладання турнікету на кінцівки для контролю критичних кровотеч при наданні допомоги під вогнем. Продемонструвати на собі

накладання турнікету однією рукою під вогнем. Продемонструвати накладання турнікету пораненому двома руками під вогнем. Довести інформацію щодо способів перетягування/перенесення пораненого одним бійцем та двома під вогнем, їх переваги та недоліки. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого одним бійцем під вогнем. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого під вогнем двома бійцями.

Заняття 3. Накладання турнікетів на етапі “допомога під вогнем”.

Умови: практично; навчальний клас чи ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням засобів індивідуального бронезахисту та за наявності індивідуального озброєння. До здобувачів освіти довести способи накладання турнікетів. У подальшому практичні знання та вміння удосконалюються на заняттях з тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Заняття 4. Способи та методи евакуації. Одним рятувальником: за лямки, під пахви, модифікований метод пожежника. Двома рятувальниками: за лямки, під пахви, «Колісниця».

Умови: теоретично-практичне; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Здобувачам освіти пояснюються методи та способи евакуації. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Підтема 2. Тактична польова допомога TFC (Tactical Field Care) (19 год.)

Заняття 1. Принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC).

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Визначення важливості охорони та безпеки постраждалого під час тактичного польового догляду. Розгляд принципів витягування постраждалого з місця поранення з урахуванням специфіки підрозділу. Наголосити на важливості з'ясування способів передачі інформації про постраждалого до командування або медичного персоналу. З'ясувати інформацію про тактичну обстановку та постраждалого, релевантну для передачі. Довести принципи сортування під час TFC.

Заняття 2. Здійснення огляду та зупинки масивних кровотеч у тактичних умовах.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце. Визначити кровотечі, що загрожують життю. Наголосити на важливості якнайшвидшого накладання турнікета на кінцівку для контролю кровотечі, що загрожують життю. Визначити місця на тілі людини, де можна застосовувати прямий та непрямий тиск для зупинки кровотеч. Продемонструвати правильне накладання турнікету. Визначити ризики застосування імпровізованого турнікету. Продемонструвати правильне виконання тампонади гомеостатичним бинтом. Здійснити перевірку ефективності накладеного турнікета. Відпрацювати 4 оперативні процедури безпеки у фазі “тактична польова допомога”. Навчитися створювати прямий та непрямий тиск на місце поранення для

контролю масивної кровотечі. Відпрацювати техніку накладання турнікету (5-8см). Навчитися проводити тампонаду вузлових поранень гемостатичним бинтом. Сформувати правильну техніку накладання тиснучих пов'язок.

Заняття 3. Прохідність дихальних шляхів.

Умови: теоретично-практичне; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце. Розпізнати ознаки обструкції дихальних шляхів. Продемонструвати відкриття дихальних шляхів закиданням голови/підняттям підборіддя чи відведенням щелепи. Продемонструвати переведення пораненого у стабільне бокове положення в тактичних умовах. Навчити техніки перевірки дихання “чую-бачу-відчуваю”; техніки закидання голови та підйому підборіддя, витягування щелепи; пересуванню пораненого в стабільні положення. Вивчити правила використання назо-фарингіального повітровода та мішка Амбу на рівні асистента.

Заняття 4. Забезпечення дихання.

Умови: теоретично-практичне; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце. Навчити проводити огляд грудної клітки та розпізнати ознаки напруженого пневмотораксу. Навчити використанню оклюзійних наліпок та використанню декомпресійної голки.

Заняття 5. Забезпечення циркуляції крові.

Умови: теоретично-практичне; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце. Навчити розпізнавати перелом тазу та забезпечувати фіксацію тазу. Навчити правилам та техніці заміни чи переміщення турнікетів. Пояснити ознаки шокowego стану.

Заняття 6. Переохолодження/травми голови.

Умови: теоретично-практичне; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце. Навчити методам боротьби з переохолодженням, концепції пасивного та активного зігрівання. Пояснити ознаки черепно-мозкових травм, навчити визначати свідомість за шкалою AVPU, навчити використовувати щиток для ока.

Підтема 3. Допомога на етапі «евакуації» (8 год)

Заняття 1. Заповнення документації та виклик евакуації

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Визначення важливості охорони та безпеки постраждалого під час тактичного польового догляду. Розгляд картки пораненого затвердженого зразку, правила її заповнення

Заняття 2. Сортування постраждалих.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Визначити особливості медичного та транспортного сортування, ознайомити з категоріями сортування. Алгоритм швидкого сортування «START»

Заняття 3. Передача поранених на евакуацію.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Ознайомити слухачів з алгоритмом передачі інформації MIST. Розглянути підготовку постраждалого до евакуації. Відпрацювати використання різних типів нош.

Підтема 4. Додаткова допомога постраждалому (9 год)

Заняття 1. Знеболення та антибіотики

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Визначення принципів знеболення та використання антибіотиків на полі бою. Ознайомлення з пігулковим набором АМЗІ.

Заняття 2. Поранення.

Умови: теоретично -практична підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Визначити особливості допомоги постраждалим з опіками, ранами живота, ознайомити з методами фіксації сторонніх тіл та бинтування ампутацій

Заняття 3. Фіксація переломів.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Ознайомити слухачів з ризиками та ознаками переломів. Ознайомити з загальними правилами використання шин. Відпрацювати використання м'яких шин.

ТЕМА 10. ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

Назва теми Тема 10. Тактична підготовка	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України	6	4	-		-	2	5	1				4
Підтема 2. Дії солдата в оборонному бою	4	2				2	5	1				4
Підтема 3. Дії солдата в наступі	4	2				2	4					4
Всього	14	8	-	-	-	6	14	2	-	-	-	12

Підтема 1. Організація та структура підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних Сил України (6 годин).

Заняття 1. Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України, їх організаційно-штатна структура. Озброєння механізованого відділення .

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться в навчальному класі під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються з призначенням та бойовими можливостями механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України їх організаційно-штатною структурою.

Заняття 2. Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА. Основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їх виявлення. Рекомендації щодо знешкодження БпЛА.

Умови: теоретично з елементами показу; навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються з: Призначенням БпЛА, їх класифікацією та бойовими можливостями, формами, способами, основними тактичними прийомами застосування БпЛА; основними демаскуючими ознаками (слабкими місцями) БпЛА та способами їх виявлення; рекомендаціями щодо знешкодження БпЛА. Для здобувачів освіти демонструють навчальні ролики із застосування БпЛА.

Заняття 3. Вивчення обов'язків солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти вивчають обов'язки стрільця, піднощика боєприпасів, спостерігача.

Підтема 2. Дії солдата в оборонному бою. (4 години).

Заняття 1. Порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника. Порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони. Порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дії у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти: ознайомлюються з порядком дій під час ведення вогню та відбиття нападу противника; вивчають порядок дій за сигналами оповіщення; розглядають порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості; вивчають порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну). Здобувачам освіти доводять порядок дій у випадку обходу противником з флангу, виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

Підтема 3. Порядок дії солдата при наступі (4 години).

Заняття 1. Порядок дій у наступальному бою, завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою. Зайняття вихідного положення для наступу й підготовка до атаки. Порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА. Порядок виходу у фланг противника та штурму траншеї. Порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу. Завдання вогневої (маневреної) групи.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). До здобувачів освіти доводиться інформація про порядок дій стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою та схематично демонструються можливі варіанти дій. Доводиться порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню та застосування ударних БпЛА противником; порядок виходу у фланг противника та штурму траншеї; порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу; завдання вогневої (маневреної) групи. Особлива увага приділяється питанням взаємовиручки та узгодженості дій у складі підрозділу.

ТЕМА 11. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Тема 11. Вогнева підготовка	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Підтема 1. Стрілецька зброя	6	2	-	2	-	2	11	1		2		8
Підтема 2. Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї	16	2		12		2	11	1		2		8
Підтема 3. Ручні гранати	8	1		4		3	8			2		6
Всього	30	5	-	18	-	7	30	2	-	6	-	22

Підтема 1. Стрілецька зброя (6 годин).

Заняття 1. Види стрілецької зброї, які знаходяться на озброєнні механізованих (мотопіхотних) військових частин Сухопутних військ Збройних Сил України. Призначення, ТТХ, принципи її застосування.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У навчальному класі виставляють макети або зразки навчальної зброї, яка є на озброєнні механізованих (мотопіхотних) військових частин. Під час заняття викладач (інструктор) інформує про види стрілецької зброї, в яких підрозділах вони є на озброєнні, показує представлені зразки зброї та розповідає про їх призначення, ТТХ і основні принципи застосування. У кінці заняття здобувачам освіти надається можливість оглянути зразки зброї. Підбиваються підсумки заняття.

Заняття 2. Призначення, будова автомата АК-74 та його модифікацій. Робота частин та механізмів при заряджанні та пострілі. Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання й розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки й несправності під час стрільби, способи їх усунення.

Умови: теоретично / практично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться з демонстрацією стрілецької зброї під керівництвом викладача (інструктора). На початку заняття викладач (інструктор) розповідає про послідовність роботи частин та механізмів при пострілі та його періодах, порядок спорядження магазину. Здобувачі освіти тренуються споряджати магазини, та заряджати і розряджати автомат, ставити на запобіжник. У подальшому вони виконують нормативи з вогневої підготовки.

Заняття 3. Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва). Порядок користування прицілами, догляду за ними та зберігання.

Умови: теоретично; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Викладач (інструктор) пояснює призначення, характеристики та будову коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва), порядок користування прицілами, догляду за ними та зберігання.

Підтема 2. Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї (16 годин).

Заняття 1. Призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї. Нормальні (табличні) умови стрільби. Особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям. Вивчення правил стрільби та вирішення вогневих завдань.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). У навчальному класі здобувачі освіти ознайомлюються з призначенням вихідних установок для ведення вогню зі стрілецької зброї. Також вивчають порядок визначення поправок на відхилення з урахуванням метеорологічних умов при призначенні вихідних установок для стрільби. Вивчають правила стрільби та вирішують вогневі завдання. Тренуються визначати відстань до мішені за допомогою мушки або окомірним методом.

Заняття 2. Стрілецькі тренування (маніпуляції зі зброєю).

Умови: практично; ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Викладач (інструктор) пояснює положення, які використовуються для стрільби з автомата, демонструє, як їх приймати. Здобувачів освіти поділять на групи, в яких вони тренуються приймати різні положення для стрільби.

Заняття 3. Відпрацювання утримання зброї в різних положеннях.

Умови: практично; ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з Відпрацювання утримання зброї в положенні для стрільби стоячи, з коліна, лежачи, у русі, у пішому порядку.

Заняття 4. Поводження зі зброєю.

Умови: практично; ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Тренування плавного спуску спускового гачка при утриманні зброї в різних положеннях. Відпрацювання поворотів та розворотів із мінімізацією стрілка в різних положеннях. Розряджання зброї після виконання стрільби з різних положень і надання до огляду зброї після розряджання.

Заняття 5. Вирішення вогневих завдань.

Умови: практично; ділянка місцевості.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Виконання завдань із визначення відстані до цілі, поправок на погодні умови, вивчення правил стрільби. Здобувачі освіти у подальшому вдосконалюватимуть отримані навички протягом подальших занять із вогневої й тактичної підготовки. **Заняття 6.** Навчання кучності стрільби з різних положень на навчальнотренувальних засобах (електронний, мультимедійний, лазерний тир, тощо). Виконання: підготовчої вправи “Навчання кучності

стрільби з положення “лежачи” на відстані 25 м”; підготовчої вправи “Навчання кучності стрільби з різних положень” на відстані 25 м”; підготовчої вправи “Навчання кучності стрільби з різних положень” на відстані 100 м”.

Умови: практично / самостійна підготовка; електронний (мультимедійний, лазерний) тир тощо.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Заняття організовується у відповідності з вимогами “Курсу стрільб”.

Підтема 3. Ручні гранати. (8 годин).

Заняття 1. Призначення, будова та принцип дії ручних гранат. Навчання здобувачів освіти правильному метанню гранати на дальність та влучність із різних положень. **Умови:** теоретично; 40 навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться у навчальному класі методами лекції та демонстрації під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються зі зразками ручних гранат, які є на озброєнні в ЗСУ, їх призначення, будова, тактико-технічними характеристиками і принципами дії. Викладач (інструктор) демонструє порядок та послідовність збирання-розбирання ручних гранат, розповідає про прийоми метання гранат на дальність та влучність із різних положень. Здобувачі освіти тренуються у збиранні-розбиранні ручних гранат.

Заняття 2. Метання навчально-імітаційних гранат у пішому порядку. Виконання: початкової вправи “Метання ручної оборонної гранати з місця в пішому порядку” (не менше 2-х разів); початкової вправи “Метання наступальної ручної гранати на ходу в пішому порядку” (не менше 2-х разів).

Умови: практично.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора).

Заняття 3. Порядок дій особового складу під час швидкісного метання гранат. Виконання: початкової вправи “Швидкісне метання ручної оборонної гранати з місця із укриття” (не менше 2-х разів). **Умови:** практично / самостійна підготовка.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора).

Заняття 4. Особливості метання ручних гранат в лісній місцевості, в урбанізованій місцевості. Виконання: початкової вправи “Метання ручної наступальної гранати з місця в пішому порядку в лісній місцевості” (не менше 2-х разів); початкової вправи “Метання ручної гранати в будівлі (у будівлю)” (не менше 2-х разів).

Умови: практично / самостійна підготовка.

Методичні рекомендації: Заняття проводять під керівництвом викладача (інструктора).

Заняття 5. Особливості підготовки до метання ручної кумулятивної гранати. Виконання: 41 початкової вправи з метання ручної кумулятивної гранати з місця (не менше 2-х разів).

Умови: практично / самостійна підготовка.

Методичні рекомендації: Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора).

ТЕМА 12. ВИЖИВАННЯ

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 12. Вживання	6	3	1	1	-	1	6	1	1	1	-	3

Заняття 1. Забезпечення життєдіяльності в польових умовах.

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводять під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачів освіти ознайомлюють з базовими принципами забезпечення життєдіяльності в польових умовах, вибору місця та обладнання укриття, добування вогню без сірників, водозабезпечення військовослужбовців під час виконання бойових завдань. Демонструють макети вогнищ, фільтрів для очищення води та місць відпочинку.

ТЕМА 13. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Назва теми	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб	с.р		л	сем.	пз	лаб	с.р
Тема 13. Міжнародне гуманітарне право	8	4	2	-	-	2	8	1	2	-	-	5

Заняття 1. Основні терміни та поняття МГП. Поводження з військовополоненими. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП, зокрема з питань поведінки з військовополоненими .

Умови: теоретично / самостійна підготовка; навчальний клас.

Методичні рекомендації: Заняття проводиться у формі лекції під керівництвом викладача (інструктора). До здобувачів освіти доводяться основні вимоги наказу Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 “Про затвердження інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України”.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Національно-патріотична підготовка	2	2
2.	Тема 2. Психологічна підготовка	4	2
3.	Тема 3. Розвідувальна підготовка	4	1
4.	Тема 4. Зв'язок та комунікація	2	2
5.	<i>Підтема 1. Військова комунікація</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
6.	<i>Підтема 2. Основи зв'язку</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
7.	Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	14	14
8.	<i>Підтема 1. Зброя масового ураження</i>	4	2
9.	<i>Підтема 2. Засоби індивідуального захисту</i>	3	1
10.	<i>Підтема 3. Особливості надання допомоги постраждалим в зоні ураження ЗМУ</i>	4	1
11.	<i>Підтема 4. Особливості роботи пунктів деконтомінації</i>	3	1
12.	Тема 10. Військова топографія	2	1
13.	Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)	4	2
14.	<i>Підтема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій</i>	1	1
15.	<i>Підтема 2. Міни та інженерні загородження.</i>	2	1
16.	<i>Підтема 3. Мінна безпека.</i>	1	-
17.	Тема 8. Статути Збройних Сил України	1	1
18.	<i>Підтема 1. Обов'язки та права військовослужбовців</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
19.	<i>Підтема 2. Взаємовідносини між військовослужбовцями</i>	-	-
20.	<i>Підтема 3. Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення</i>	-	-
21.	Тема 9. Домедична допомога	30	10
22.	<i>Підтема 1. Допомога на етапі «під вогнем»</i>	2	2
23.	<i>Підтема 2. Допомога на етапі «тактичної польової допомоги»</i>	16	2
24.	<i>Підтема 3. Допомога на етапі «евакуації»</i>	6	2
25.	<i>Підтема 4. Додаткова допомога постраждалому</i>	6	4
26.	Тема 10. Тактична допомога	8	2
27.	<i>Підтема 1. Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України</i>	4	1
28.	<i>Підтема 2. Дії солдата в оборонному бою</i>	2	1
29.	<i>Підтема 3. Дії солдата в наступі</i>	2	-
30.	Тема 11. Вогнева підготовка	5	2
31.	<i>Підтема 1. Стрілецька зброя</i>	2	1
32.	<i>Підтема 2. Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї</i>	2	1
33.	<i>Підтема 3. Ручні гранати</i>	1	-
34.	Тема 12. Виживання	3	1
35.	Тема 13. Міжнародне гуманітарне право	4	1
Усього годин		82	30

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття в даному курсі відсутні. Проте можуть добавлятися з метою покращення підготовки слухачів по рішення викладача та з узгодженням з керівництвом кафедри. В такому випадку лабораторна робота проводиться в години, передбачені для теоретичних занять.

8. Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Національно-патріотична підготовка	-	-
2.	Тема 2. Психологічна підготовка	2	2
3.	Тема 3. Розвідувальна підготовка	-	-
4.	Тема 4. Зв'язок та комунікація	1	1
5.	<i>Підтема 1. Військова комунікація</i>	-	-
6.	<i>Підтема 2. Основи зв'язку</i>	1	1
7.	Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	2	2
8.	<i>Підтема 1. Зброя масового ураження</i>	1	1
9.	<i>Підтема 2. Засоби індивідуального захисту</i>	1	1
10.	<i>Підтема 3. Особливості надання допомоги постраждалим в зоні ураження ЗМУ</i>	-	-
11.	<i>Підтема 4. Особливості роботи пунктів деконтомінації</i>	-	-
12.	Тема 10. Військова топографія	2	2
13.	Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)	-	-
14.	<i>Підтема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій</i>	-	-
15.	<i>Підтема 2. Мінні та інженерні загородження.</i>	-	-
16.	<i>Підтема 3. Мінна безпека.</i>	-	-
17.	Тема 8. Статути Збройних Сил України	-	-
18.	<i>Підтема 1. Обов'язки та права військовослужбовців</i>	-	-
19.	<i>Підтема 2. Взаємовідносини між військовослужбовцями</i>	-	-
20.	<i>Підтема 3. Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення</i>	1	1
21.	Тема 9. Домедична допомога	8	2
22.	<i>Підтема 1. Допомога на етапі «під вогнем»</i>	2	-
23.	<i>Підтема 2. Допомога на етапі «тактичної польової допомоги»</i>	2	1
24.	<i>Підтема 3. Допомога на етапі «евакуації»</i>	2	-
25.	<i>Підтема 4. Додаткова допомога постраждалому</i>	2	1
26.	Тема 10. Тактична допомога	-	-
27.	<i>Підтема 1. Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України</i>	-	-
28.	<i>Підтема 2. Дії солдата в оборонному бою</i>	-	-
29.	<i>Підтема 3. Дії солдата в наступі</i>	-	-
30.	Тема 11. Вогнева підготовка	18	6
31.	<i>Підтема 1. Стрілецька зброя</i>	2	2
32.	<i>Підтема 2. Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї</i>	12	2
33.	<i>Підтема 3. Ручні гранати</i>	4	2
34.	Тема 12. Виживання	1	1

35.	Тема 13. Міжнародне гуманітарне право	2	2
Усього годин		38	20

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Національно-патріотична підготовка	-	1
2.	Тема 2. Психологічна підготовка	2	4
3.	Тема 3. Розвідувальна підготовка	-	3
4.	Тема 4. Зв'язок та комунікація	-	-
5.	Підтема 1. Військова комунікація	-	-
6.	Підтема 2. Основи зв'язку	-	-
7.	Тема 5. Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	-	9
8.	Підтема 1. Зброя масового ураження	-	3
9.	Підтема 2. Засоби індивідуального захисту	-	2
10.	Підтема 3. Особливості надання допомоги постраждалим в зоні ураження ЗМУ	-	2
11.	Підтема 4. Особливості роботи пунктів деконтомінації	-	2
12.	Тема 10. Військова топографія	2	3
13.	Тема 7. Інженерна підготовка (мінна безпека)	2	4
14.	Підтема 1. Інженерне обладнання та маскування позицій	1	1
15.	Підтема 2. Міни та інженерні загородження.	1	1
16.	Підтема 3. Мінна безпека.	-	2
17.	Тема 8. Статути Збройних Сил України	6	6
18.	Підтема 1. Обов'язки та права військовослужбовців	1	2
19.	Підтема 2. Взаємовідносини між військовослужбовцями	2	2
20.	Підтема 3. Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення	3	2
21.	Тема 9. Домедична допомога	2	28
22.	Підтема 1. Допомога на етапі «під вогнем»	-	7
23.	Підтема 2. Допомога на етапі «тактичної польової допомоги»	1	7
24.	Підтема 3. Допомога на етапі «евакуації»		7
25.	Підтема 4. Додаткова допомога постраждалому	1	7
26.	Тема 10. Тактична допомога	6	12
27.	Підтема 1. Організація та структура підрозділів родів військ СВ ЗС України	2	4
28.	Підтема 2. Дії солдата в оборонному бою	2	4
29.	Підтема 3. Дії солдата в наступі	2	4
30.	Тема 11. Вогнева підготовка	7	22
31.	Підтема 1. Стрілецька зброя	2	8
32.	Підтема 2. Основи та правила стрільби зі стрілецької зброї	2	8
33.	Підтема 3. Ручні гранати	3	6
34.	Тема 12. Виживання	1	3

35.	Тема 13. Міжнародне гуманітарне право	2	5
Усього годин		30	100

10. Завдання для самостійної роботи

1. Психологічна гігієна
2. Призначенням, бойовими можливостями ворожих БПЛА та розвідувально-ударних дронів
3. Приклади військової комунікації, які в бойовій обстановці відіграли роль в досягненні результату та приклади з відсутністю комунікації та наслідків
4. Масштаби та типи топографічних карт
5. Порядок та послідовність вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби, парного окопу, їх фортифікаційні обладнання (розміри) та порядок маскування.
6. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальна будова, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін.
7. Основні положення Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття. Зміст Військової присяги.
8. Положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.
9. Основні положення Дисциплінарного статуту ЗС України в розрізі теми заняття.
10. Історія виникнення тактичної медицини.
11. Шини з підручних матеріалів, косинкові пов'язки.
12. Призначенням та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України.
13. Порядок знищення броньованих об'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості.
14. Порядок дій стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою.
15. Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва).
16. Призначенням вихідних установок для ведення вогню зі стрілецької зброї. Також вивчають порядок визначення поправок на відхилення з урахуванням метеорологічних умов при призначенні вихідних установок для стрільби.
17. Типи вітчизняних та іноземних ручних гранат
18. Методи добування води та вогню.
19. Історія розвитку МГП.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Психологічна гігієна
2. Призначенням, бойовими можливостями ворожих БПЛА та розвідувально-ударних дронів
3. Приклади військової комунікації, які в бойовій обстановці відіграли роль в досягненні результату та приклади з відсутністю комунікації та наслідків
4. Масштаби та типи топографічних карт
5. Порядок та послідовність вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби, парного окопу, їх фортифікаційні обладнання (розміри) та порядок маскуванню.
6. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальна будова, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін.
7. Основні положення Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття. Зміст Військової присяги.
8. Положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.
9. Основні положення Дисциплінарного статуту ЗС України в розрізі теми заняття.
10. Історія виникнення тактичної медицини.
11. Шини з підручних матеріалів, косинкові пов'язки.
12. Призначенням та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України.
13. Порядок знищення броньованих об'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості.
14. Порядок дій стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою.
15. Призначення, характеристика та будова коліматорних, оптичних денних та нічних прицілів (в тому числі іноземного виробництва).
16. Призначенням вихідних установок для ведення вогню зі стрілецької зброї. Також вивчають порядок визначення поправок на відхилення з урахуванням метеорологічних умов при призначенні вихідних установок для стрільби.
17. Типи вітчизняних та іноземних ручних гранат
18. Типи ЗМУ
19. Алгоритм MARCH
20. Розвідувальні знаки ворожої техніки на місцевості
21. Видатні історичні постаті Української історії
22. Військова присяга

12. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

1. Методи навчання на семінарських та практичних заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші);

2. Методи самостійної роботи дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

13. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни *«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту»* використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для підсумкового контролю у вигляді *диференційованого заліку у формі відповідей на завдання (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань тощо) та виконання практичних нормативів.*

14. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з освітньої компоненти *«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту»* є підсумковий контроль – диференційований залік.

Підсумковому оцінюванню підлягає **кожна тема освітньої компоненти** *«Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають*

вищу освіту», що забезпечує комплексну перевірку рівня засвоєння здобувачами матеріалу.

Альтернативна форма оціночного листа має такий вигляд:

ОРІЄНТОВНИЙ ОЦІНОЧНИЙ ЛИСТ		
результатів проведення теоретичної підготовки БЗВП громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських		
Дата	15.04.2026	
Прізвище, ім'я та по батькові здобувача освіти <i>Чубенко Іван Іванович</i>	Підпис	
Прізвище, ім'я та по батькові викладача (інструктора) <i>Петренко Петро Петрович</i>	Підпис	
Теми / оцінки	Відмінно/ добре/задовільно/ не задовільно	
ЗВ'ЯЗОК ТА КОМУНІКАЦІЯ		добре
Користування засобами радіозв'язку	добре	
ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ		задовільно
Орієнтування на місцевості	задовільно	
ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА		відмінно
Знання умов виконання вправ	відмінно	
Початкова вправа "Метання ручної оборонної гранати"	відмінно	
ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА		
Відрив одиночного окопу та його маскування		
ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА		
Надання домедичної допомоги		
Викладач (інструктор)		
(підпис, ім'я та прізвище)		

Отримання незадовільної оцінки за результатами підсумкового контролю є підставою для відразування за недотримання вимог законодавства, порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання (пункт 5 частини першої статті 46 Закону України «Про вищу освіту»).

15. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення освітнього компонента «Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму освітнього компонента;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- інші матеріали.

16. Рекомендована література

1. Бойовий статут механізованих та танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України (Частина III). Взвод, відділення, екіпаж (зі змінам ТП 7-00(194)11.01

2. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України Статуту Збройних Сил України

3. Наказ Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 “Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України”

4. Порадник для військовослужбовців Збройних Сил України (боротьба з бронеоб’єктами та фобіями)

5. ТП 7-00(206)246.63 Програма “Базової загальновійськової підготовки” (для підготовки мобілізаційних ресурсів, версія 5) (термін навчання 1,5 місяці)

6. Домедична допомога в умовах бойових дій. Стерліков О. С., Київ 2025, Видання третє, доповнене.

7. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України. Під загальною редакцією Ігоря Коропаткина. Київ 2023. Видавничий дім «Професіонал».